

HÄMÄRÄN LAULU

Synkät varjot

JORUNN JOHANSEN

3

POHJOISET
SAAGAT

 SAGA
EGMONT

Jorunn Johansen

Synkät varjot

Hämärän laulu 3

Suomentanut Saga Egmont

Editoinut Sanna Michael

SAGA Egmont

Synkät varjot – Hämärän laulu 3

Translated by Saga Egmont

Edited by Sanna Michael

Original title: *Jeg var din*

Original language: Norwegian

Copyright © 2018, 2026 Jorunn Johansen and Saga Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727222738

1st POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser. It is prohibited to perform text and data mining (TDM) of this publication, including for the purposes of training AI technologies, without the prior written permission of the publisher.

This work is republished as a historical document. It contains contemporary use of language.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Vognmagergade 11, 2, 1120 København K, Denmark

Henkilögalleria

Skoglän tila

Elisabeth Berg	Henrikin ja Kristinin tytär
Henrik Berg	maanviljelijä
Kristin Berg	Henrikin vaimo (kuollut)
Elli Lyyti	Elisabethin ja Olan tytär
Kristin	Elisabethin ja Emilin tytär
Henrikke	keittäjä
Mathilde	kotiapulainen
Emilie	navettapiika
Veronica	kotiapulainen

Tangenin tila

Ola Hamnes	Victorin ja Kajsan poika
-------------------	--------------------------

Victor Hamnes	maanviljelijä
Kajsa Hamnes	Victorin vaimo
Sylvia Hamnes	Victorin ja Kajsan tytär
Petter	tallirenki, Sylvian aviomies
Sandra	Olan vaimo

Muut

Alexander Iversen	nimismies
Jens Fredriksen	tohtori
Ivar Berg	muukalainen (kuollut)
Emil Berg	Ivar Bergin ”veli” (kuollut)
Arnt	Emil Bergin ystävä (kuollut)
Gaute Jenssen	Kristin Bergin rakastaja (kuollut)
Rouva Vilsen	Kristin Bergin ystävätär
Josefine Vilsen	rouva Vilsenin tytär
Niko	suomalainen, Elisabethin oikea isä
Aleksandra	lastenhoitaja
Agnete	sisäkkö Kristianiassa
William Larssen	Nikon liikekumppani

Edellinen kirja päättyi näin:

Heidän ympärilleen levittäytyi kuollut metsä. Yhtäkkiä kammottava tunne valtasi Elisabethin koko kehon. Hänen niskaansa pisteli, aivan kuin joku olisi tarkkaillut heitä. Elisabeth pysähtyi äkisti, ja Ola joutui tekemään samoin.

”Mitä nyt?” Ola huusi kovaan ääneen.

”Täällä on joku, mutta en näe ketään. Minulla on sellainen tunne. Joku tarkkailee meitä!” Elisabeth lähestulkoon karjui takaisin.

”Tässä paikassa kummittelee. On aina kummitellut. Ei ole mitään syytä huoleen, Elisabeth. Meidän on päästävä alas suvanolle!”

Elisabeth katsoi ympärilleen ja luuli näkevänsä jonkin liikkuvan pensaiden välissä. ”Tuolla on joku!” Hän osoitti, mutta Ola pudisti päätään.

”Ei siellä ketään ole. Anna jo olla.”

”Olen varma, että näin siellä jonkun. Entä jos Emilin miehet ovat siellä?”

”Jos kyse on heistä, meidän on kiirehdittävä alas. Emme voi jäädä tähän seisomaan. Olemme liian lähellä koskea.”

”Mennään sitten.” Elisabeth piti yhä kiinni Olan kädestä tämän pikemminkin liukuessa kuin kävellessä rinnettä alas. Kun he olivat päässeet puoliväliin, Elisabeth tunsu yhtäkkiä selvän tönäisyksen selässään. Hän pysähtyi jälleen. Ola katsoi häntä ärtyneenä.

”Mitä nyt taas?”

”Joku tönäisi minua selkään. Tunsin sen. Voi luoja, täällä todellakin kummittelee!” Nyt Elisabeth oli kauhuissaan. Hiki helmeili hänen otsallaan, ja hänen sisällään kiehui, vaikka kylmä vesi roiskui hänen kasvoilleen.

”Sanoinhan, että täällä kummittelee, mutta se ei ole vaarallista. Tule nyt, Elisabeth. Älä ole huomaavinasikaan aaveita, niin saat olla rauhassa.”

”Hoppohan sinun on sanoa, Ola. Sinä et välitä niistä.”

”En niin, eikä sinunkaan pitäisi. Tule nyt. Meidän on päästävä alas. Täällä on liukasta. En halua pudota koskeen”, Ola sanoi ääni väristen.

Elisabeth oli vastaamaisillaan, mutta silloin joku löi häntä nyrkillä selkään. Lyönti teki niin kipeää, että hän ulvoi tuskasta. Samalla hän päästi irti Olan kädestä, ja mies horjahti kohti pauhaavaa vettä.

Elisabeth huusi, kun joku tönäisi häntä taas. Tällä kertaa niin kovaa, että hän kaatui ja löi päänsä kiveen. Maassa maatessaan hän näki Olan menettävän tasapainonsa. Tämä huitoi käsillään ja tuijotti jotakin silmät suurina ja pelokkaina. Sitten Ola putosi ja katosi vesimassojen sekaan.

Elinen kädet tärisivät, kun hän laski kirjan yöpöydälle. Oli aikainen aamu. Aurinko oli jo noussut. Hän kuuli ulkoa ihmisten ja kadulla ajavien autojen ääniä. Hän oli unohtanut ajan ja paikan, sillä kertomus hänen isoisoäitinsä elämästä oli ollut niin jännittävä, ettei hän ollut malttanut laskea kirjaa käsistään.

Kaikkia hänen raajojaan särki. Eline makasi tuijottaen suoraan eteensä. Silmänräpäyksen ajan hän kuvitteli näkevänsä Ola Hamnesin katoavan vesimassojen sekaan. Hän värähti ja tunsi olonsa täysin surkeaksi, kun hän sysäsi peiton syrjään ja raahautui kylpyhuoneeseen. Ei ollut enää mitään järkeä yrittää nukkua. Tunnin kuluttua hänen olisi oltava töissä. Aikaisemmin tuo työ oli merkinnyt Elinelle niin paljon, mutta nyt kaikki muu tuntui merkityksettömältä hänen isoisoäitinsä elämän rinnalla. Isoisoäidin elämästä oli tullut hänelle pakkomielle. Ei, ei pakkomielle, vaan tämän elämä oli lumonnut hänet. Isoisoäidin kokemukset pelottivat ja kiehtoivat häntä, eikä hän ollut lukenut vielä läheskään kaikkea tämän elämästä. Hänellä oli vielä useita kirjoja luettavanaan.

Peilissä Elinen kohtasi surkea näky. Silmäanaluset olivat tummat, ja mustat hiukset sojottivat kaikkiin mahdollisiin ilmansuuntiin. Takkuja olisi lähes mahdoton selvittää, mutta hänen oli silti yritettävä. Hän tarttui harjaan, mutta hänen ajatuksensa palasivat jälleen Ola Hamnesin luokse. Mitä miehelle oikein oli tapahtunut tämän pudottua koskeen? Hänellä ei ollut aavistusakaan. Kaikista mieluiten hän olisi pinnannut töistä ja jatkanut lukemista, mutta eihän hän niin voinut tehdä. Sitä paitsi hän menisi käymään isoisoäitinsä luona myöhemmin samana päivänä.

Vanhus huolestuisi, jos häntä ei kuuluisi, sillä tämä oli tottunut siihen, että Eline tuli käymään joka päivä.

Eline joutui harjaamaan hiuksiaan jonkin aikaa ennen kuin kaikki takut oli selvitetty. Sitten hän peseytyi ja meikkasi itsensä ennen kuin puki tiukan hameen päälleen. Pusero, hän ajatteli. Mihin ihmeeseen laitoin sen eilen? Elinen päässä pyöri ja häntä huimasi, mutta hän ryntäsi silti makuuhuoneeseen ja joutui naurahtamaan itsekseen nähdessään puseron olevan mytyssä sängyllä.

Hän oli unohtanut edellisiltana kaiken sillä samalla hetkellä, kun hän oli tarttunut seuraavaan kirjaan. Silmät tuntuivat hiekkapaperilta, mutta mitä muutakaan olisi voinut odottaa. Hän oli vuodattanut lukuisia kyyneliä lukiessaan ja toivonut samalla hartaasti, että isoisoäidin rakkaus kaunisti Ola Hamnesia kohtaan saisi jatkoa.

Ajatella, että hänen isoisoäitinsä oli saanut miehen kanssa tytären, pikku-Ellin, ja että hänen isoisoäitinsä isä ei ollutkaan Skoglian isäntä vaan syvällä metsien siimeksessä kulkeva noita. Eline odotti innolla, että saisi lukea lisää Nikosta, tuosta suomalaisesta noidasta. Hän oli kiinnostava mutta samalla vaarallinen mies, jolla oli ylikuonnollisia kykyjä ja joka oli saattanut kaksi miestä kuolemaan myrkyttämällä. Elinen hyvä ja kiltti isoisoäiti oli nähnyt, kuinka keittäjä oli myrkyttänyt Emilin niin, että tämä oli joutunut ensin kärsimään ja sitten lopulta heittänyt henkensä. Isoisoäiti oli yrittänyt estää sen, mutta silloin kaikki oli ollut jo liian myöhäistä ja Emil Berg oli kuollut.

Isoisoäidin elämä oli totisesti ollut niin romanttista, jännittävää kuin vaarallistakin. Melkein hullua, ja kenties isoisoäiti oli ollut itsekin sitä mieltä. Hän oli joutunut kaipaamaan kiihkeästi

sekä Olaa että Elliä ja odottanut samalla lasta miehelle, joka piti hänen perhettään vankina.

Ja kuka oli vihannut isoisoäitiä niin kovasti, että oli halunnut hänen kuolevan? Isoisoisoisä Henrik oli saanut luodin olkapäähänsä. Hänelle oli noussut kuume ja haavaa oli särkenyt. Eline toivoi, että Henrik oli tullut kuntoon ja ettei isoisoäiti ollut menettänyt isäänsä.

Kuinka paljon yksi ihminen pystyi kestäämään? Hänen isoisoäitinsä oli täytynyt olla vahva. Sitä hän on edelleen, Eline ajatteli. Vahva ja itsepäinen. Usein jopa hieman liian kova. Sitä oli vaikea ymmärtää, kun otti huomioon kaiken sen tuskan, jonka isoisoäiti oli kokenut.

Kyläläiset eivät olleet ymmärtäneet, mitä tilalla tapahtui. He olivat pitäneet Emil Bergiä komeana herrasmiehenä, ja kylän nuoret naiset olivat olleet ihastuneita häneen! Se oli käsittämätöntä.

Eline katsoi kelloaan. Nyt hänen oli lähdettävä.

Hän oli niin kyllästynyt arkiseen oravanpyöräänsä. Hän halusi matkustaa. Isoisoäidin kirjat olivat saaneet kaipuun heräämään entistä voimakkaampana.

Hän halusi matkustaa Finnskogeniin ja sen syviin metsiin.

Työpäivä oli vihdoinkin ohi, ja Eline oli matkalla isoisoäitinsä luokse. Kello oli viisi, ja Elinellä oli kiire. Hoitajat laittoivat vanhukset nukkumaan hävyttömän aikaisin, mutta Elinen isoisoäidille he eivät voineet mitään. Kun hän asettautui vastustamaan heitä, he luovuttivat nopeasti ja antoivat vanhuksen olla hereillä niin myöhään kuin hän halusi. Eline kuitenkin tiesi, ettei voisi viipyä pitkään. Hänen esimiehensä oli käsenyt häntä lähtemään kotiin,

kun hän oli nukahtanut työpöytänsä ääreen. Siitä huolimatta hän oli edelleen väsynyt.

Eline oli mennyt raitiovaunulla kotiin ja heittäytynyt makuulle sängylleen. Hän oli nukkunut neljä tai viisi tuntia ennen kuin oli säpsähtänyt hereille ja matkustanut bussilla Majorstueniin. Yleensä hän kiinnitti huomiota ympärillään oleviin ihmisiin ja heidän aiheuttamaansa hälinään, mutta nyt hän oli pystynyt ajattelemaan vain Olaa ja koskea.

Oliko Ola kuollut pudottuaan kosken kuohuihin? Vai oliko hänen isoisoäitinsä onnistunut pelastamaan miehen? Ajatukset saivat Elinen lähestulkoon pyörryksiin.

Eline kiiruhti isoisoäidin huoneelle ja astui sisään. Vanhus istui tänään nojatuolissa pestynä ja laitettuna. Hiukset oli kiharrettu kauniisti, joten myös kampaajan oli täytynyt käydä hänen luonaan. Isoisoäiti näytti hyvävointiselta, ja hän kehotti hymyillen Elineä istumaan sängyn reunalle.

”Niin, minä hymyilen. Minun ei pitäisi, mutta ajattelin, että sinä näytät tänään varmasti väsyneeltä. Kirja oli jännittävä, eikö ollutkin?”

”Olet oikeassa, isoisoäiti. En nukkunut viime yönä silmällistäkään.”

”Huomaan sen. Nyt sinun on yritettävä ottaa hieman rauhallisemmin. En halua omalletunnolleni sitä, että menetät yöunesi.”

”Se ei ole niin helppoa, isoisoäiti. Sinä kirjoitat niin jännittävästi, ja samalla tiedän, että kerrot omasta elämästäsi, että kaikki, mitä kirjoitat, on todella tapahtunut. Miten Olan kävi? Sinun täytyy kertoa minulle”, Eline pyysi.

”Jos olet todella noin utelias, sinun olisi jo pitänyt aloittaa seuraava kirja. Tarkemmin ajatellen olisin kuitenkin kieltänyt sinua

tekemästä niin, koska pidän siitä, että käyt luonani. Minusta on mukavaa, että keskustelemme lukemastasi.”

”Niin, mutta...” Eline vaiken.

Isoisoäiti katsoi häntä tiukasti. ”Sinä olet lukenut Olasta. Se oli kauhea kokemus. Joku löi minua nyrkillä selkään. En ole koskaan elämässäni ollut niin peloissani.”

”Ymmärrän sen, mutta –”

”Sinun on luettava seuraava kirja. Muistan kuitenkin olleeni silloin onnellinen. Siis sen jälkeen, kun Emil oli kuollut, ja ennen kuin Ola putosi koskeen.”

”Pääsit eroon siitä kauheasta Emilistä. Olen iloinen, että niin kävi, vaikka hän kokikin tuskallisen kuoleman.”

Isoisoäiti katsoi ikkunasta ulos. ”Se oli kamalaa. Näen siitä vieläkin unia. Sinähän tiedät, että elin kuin vankilassa. En koskaan tiennyt, milloin hän satuttaisi minua lisää. Löysi minua. En nimitäin ole kirjoittanut kirjoihin aivan kaikkea. Vain sen, mikä oli mielestäni tärkeintä.”

”Löi sinua? Tekikö se mies todellakin niin?”

”Kyllä vain. Hän löi minua avokämменellä kasvoihin, koska maiskutin syödessäni. Minun piti istua aivan suorassa. Minun oli toteltava häntä kaikessa. Jos tein pienenkin virheen, sain selkääni. Kaikki tämä tapahtui silloin, kun odotin pikku-Elliä.”

”Elikö Elli lopulta hyvän elämän? Huolimatta siitä, että kaikki alkoi niin kuin alkoi.”

”Eli kyllä, paitsi että...” Yksinäinen kyynel vieräi pitkin vanhuksen poskea. ”Ei, en voi puhua siitä tänään. Lupaan kertoa sinulle kaiken, kun olet lukenut kirjat.”

Eline ymmärsi, ettei hänen kannattanut väitellä isoisoäidin kanssa. Oli kuitenkin yksi asia, johon Eline toivoi saavansa vastauksen. ”Kun olin täällä eilen, sanoit, että Ola antoi sinulle pu-

naisen ruusun. Et kuitenkaan ole kirjoittanut mistään ruususta kahdessa ensimmäisessä kirjassa.”

”Pitää paikkansa. Kuten sanoin, en ole kirjoittanut kirjoihin aivan kaikkea.” Vanhus nosti kahvikupin huulilleen ja joi kulauksen. Hänen kätensä vapisi, ja Eline kiirehti tarttumaan kuppiin.

”Kiitos, Eline. Olin juuri läikyttämäisilläni kahvia ihanalle kukkamekolleni. Pidän todella paljon tästä mekosta, ja se sattui olemaan tänään puhdas.”

Eline nyökkäsi ja laski kupin pyöreälle pöydälle tuolin viereen. ”Olen itsekin melkein rakastunut Olan, isoisoäiti. Hänen on täytynyt olla melkoinen mies. Sain kuitenkin sen käsityksen, että Emilkin oli varsin suosittu naisten keskuudessa.”

”Kyllä vain. Hän oli varsin komea mies. Se on myönnettävä, mutta siinä kaikki. Hänessä ei ollut syvyyttä. Ei mitään.” Isoisoäiti laski katseensa. ”Hän oli vaarallinen mies, mutta vain me maatilan asukkaat ja Ola tiesimme sen.”

”Entä Sandra? Olan vaimo? Miten hänen kävi? Saiko hän haluamansa lapsen?”

”Lapsen Flisasta?”

Eline nyökkäsi.

”Hän sai lapsen, mutta siitä ei ollut hänelle paljon iloa. Se on kuitenkin toinen tarina. Vihaan sitä naista!” Isoisoäidin ääni muuttui kovaksi, ja Eline näki hänestä aivan uuden puolen. Vanhus oli täynnä katkeruutta. Isoisoäiti oli kokenut elämässään paljon tuskaa. Hän oli ollut seitsemäntoistavuotias tavatessaan elämänsä rakkauden. Sitten hän oli joutunut hullun miehen armoille raskaana ollessaan.

”Täti, tai se, jota kutsuin tädiksi. Oliko hän Emilin tytär? Lapsi, jonka sait Ellin jälkeen? Hän ei tainnut olla kovin mukava?”

Ymmärrän nyt, miksi suhteenne oli sellainen kuin oli. Hänhän oli Emilin tytär, eikö ollutkin?”

”Sinä vain kyselet kyselemistäsi. En vastaa enää kysymyksiisi, Eline. Et saa unohtaa, että olen jo vanha nainen.”

”Tiedän sen, mutta sinussa ei ole mitään vikaa. Sinulla on terävä mieli ja tiedät, mitä haluat.”

Isoisoäiti katsoi Elineä pitkään ennen kuin sanoi mitään. ”Se pitää paikkansa, ja siksi onkin niin alentavaa, että minua kohdellaan niin kuin pientä lasta. Minun täytyy käyttää vaippaa. Ja menetin hampaani jo monta vuotta sitten. Kun menen illalla nukkumaan, katson silmälasejani ja lasissa odottavia hammasproteesejani samalla, kun tunnen pissan valuvan vaippaani. Silloin toivon, että olisin taas nuori, sillä minulla oli kauniit hampaat. Ne olivat aina vitivalkoiset. Ja vaipat...” Vanhus pudisti päätään. ”En ehdi vessaan ennen kuin kaikki jo tulee... Joten henkilökunta, kutsun heitä niin, koska heillä ei ole juuri lainkaan tunteita, päätti, että minun on alettava käyttää vaippoja. Voitko kuvitella! Minä, joka olen aina ollut niin ylpeä!”

”Ymmärrän, että sen täytyy olla vaikeaa, isoisoäiti. Tiedän kuitenkin, että tämän paikan työntekijät pitävät sinusta niin hyvää huolta kuin mahdollista.”

”Niin pitävätkin, koska he eivät uskalla tehdä mitään muutaakaan. He tietävät sinun käyvän täällä joka päivä. Kampaaja kävi luonani pari tuntia sitten. Hän sanoi, että minun olisi aika kaunistautua. Kaunistautua? En voi olla enää koskaan kaunis. Olen vanha akka.”

Eline ymmärsi, että hänen isoisoäitinsä ei ollut parhaimmalla mahdollisella tuulella. Huonoina päivinään vanhus oli usein kärttyinen ja piti itseään kammottavana.

”Minusta sinä olet kaunis, isisoäiti, ja tiedäthän, että tarkoitan sitä, mitä sanon.”

”Niin, niin. Tiedän sen.” Isoisoäiti ojensi kätensä. ”Auta minut ylös, kultaseni. Minun on mentävä makuulle. Minunlaiseni vanha kappänä ei jaksa istua pitkään pystyssä.”

Eline auttoi vanhuksen sänkyyn ja varmisti, että tyyny oli hyvin tämän pään takana. ”Onko sinulla nyt mukava olla?”

”On. Kiitos, Eline. Olet niin ystävällinen. Niin, olet yhtä kiltti kuin... No jaa. Tiedät kyllä, ketä tarkoitan. Sellaiset asiat kulkevat verenperintönä. Isoisoisäsi oli kiltti. Ola kuitenkin kunnioitti vanhempiaan aivan liikaa. He päättivät maatilan asioista. Victor, Olan isä, saattoi vaikuttaa heikolta, mutta sitä hän ei todellakaan ollut.”

”Mitä oikein tarkoitat?” Eline tukahdutti haukotuksen. Hän tunsu itsensä väsyneeksi katsellessaan sänkyyn mukavasti peiteltä vanhusta.

”Sinun on jatkettava lukemista! Nyt käsken sinua menemään kotiin nukkumaan pariaksi tunniksi ennen kuin avaat seuraavan kirjan”, vanhus sanoi ankarasti.

”Sinähän heität minut ulos. Toivoin, että olisimme voineet mennä hissillä kahvilaan syömään voileivät. Tai palat kakkua?” Eline houkutteli, mutta isisoäiti ei vaikuttanut innostuneelta.

”Ei tänään. Olen väsynyt. Tiedät, että tarvitsen paljon unta.”

”Ymmärrän sen, ja lähdén heti, mutta kuka ampuja oikein oli? Ja oliko nimismies koskella?”

Isoisoäiti pudisti päätään. ”Sinun on luettava seuraava kirja, kultaseni. En jaksa pitää enää silmiäni auki.”

Elinen oli pakko lähteä. Kun isisoäiti väsähti, mitään ei ollut tehtävissä. Sitä paitsi hän oli itsekin väsynyt.

”Nähdään siinä tapauksessa huomenna”, hän sanoi mutta ei saanut vastausta. Isoisoäiti oli jo nukahtanut.

Luku 1

Elokuu 1921

Elisabeth tuijotti muutaman sekunnin ajan syvännettä kohti syöksyviä vesimassoja ennen kuin hän ymmärsi, mitä oli tapahtunut. Ola! Ola oli pudonnut koskeen, sillä joku oli lyönyt Elisabethia nyrkillä selkään. Ola oli poissa! Elisabeth ei nähnyt miestä missään!

Elisabeth hieroi silmiään noustessaan ylös ja tuijotti veteen, mutta hän näki vain kosken kuohut. Syvänteen täytyi olla kaukana hänen alapuolellaan.

Voi luoja! *Et saa olla kuollut, Ola!* ääni huusi Elisabethin sisällä. Hän liikkui varovasti alaspäin uhraamatta ajatustakaan henkilölle, joka oli tönäissyt häntä selkään. Kyse oli nyt Olasta.

”Et voi olla kuollut! Sano, ettet ole kuollut!” hän huusi, kun toisuus alkoi valjeta hänelle.

Elisabeth tarttui muutamiin kuusenoksiin ja laskeutui varovasti alaspäin. Maa hänen allaan oli liukas, ja joka puolella lojui

Särkynyt sydän ja uusi alku

Elisabeth on murheen murtama. Häneen rakkaansa Ola on menettänyt muistinsa Elisabethiin kohdistuneen tappoyrityksen seurauksena. Elisabeth saa tietää olevansa jälleen raskaana, mutta olosuhteet pitävät rakastavaiset erillään.

Suojautuakseen Finnskogenissa vaanivilta vihollisilta Elisabeth muuttaa todellisen isänsä luo Kristianiaan. Elämä kaupungissa asettuu uomiinsa, kunnes Elisabethia kohtaa uusi tragedia...

Hämärän laulu on osa Pohjoiset saagat -kirjauniversumia – koukuttavia historiallisia kirjasarjoja Norjan vuonoilta aina Huippuvuorten revontulien loisteeseen.

Jorunn Johansen on norjalainen kirjailija. Innoituksen Hämärän laulu -sarjaan hän on saanut Etelä-Norjan Finnskogenin jylhistä maisemista, joissa hän viettää kesänsä.